

บทที่ ๔

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. อัศวินโนทัศน์ ความเชื่ออำนาจภายใน-นอกตน และสัมฤทธิผลทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ฉะนั้นผลการวิจัยจึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ ๑ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกู๊ดวิน^๑ (Goodwin, 1977) และดีเอนด้า^๒ (DeANDA, 1977) ที่ว่าอัศวินโนทัศน์และความเชื่ออำนาจภายใน-นอกตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงกับสัมฤทธิผลทางการเรียน ทั้งนี้เพราะในระบบการเรียนในโรงเรียนไทยยกย่องบุคคลที่มีความสามารถ สัมฤทธิผลทางการเรียนเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นระดับความสามารถของแต่ละคน ถ้าเด็กเรียนเก่งมีสัมฤทธิผลทางการเรียนสูง เขาจะได้รับการยอมรับ ยกย่องจากครู เพื่อน พ่อแม่ และสมาชิกในครอบครัว ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น ภาคภูมิใจ พอใจในตนเอง^๓ อันมีผลต่อการพัฒนาอัศวินโนทัศน์ไปในทางบวก ขณะเดียวกันบุคคลที่มีความสามารถจะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง รู้สึกว่าตนเป็นผู้ที่

^๑M.W. Goodwin, "Achievement and Perception of School Performance of Black Youth as Related to Conceptual Level and Locus of Control", Dissertation Abstracts International, p. 3350-A

^๒N. DeANDA, "The Relationships of Children's Self Concepts to the Locus of Control, Academic Achievement and Social Status in the Classroom", Dissertation Abstracts International, p. 622-A

^๓E.B. Hurlock, Personality Development, p. 340

ทำให้เหตุการณ์ต่าง ๆ ประสบความสำเร็จได้ ทำให้เรามีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง^๑ ในทางตรงข้ามผู้ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ จะรู้สึกล้มเหลว มีเบียดเบียน ท้อแท้สิ้นหวัง ไม่พอใจในตนเอง ทำให้มีอัตมโนทัศน์ไปในทางลบหรือได้คะแนนอัตมโนทัศน์ต่ำ^๒ และใช้กลไกการป้องกันตัวไปในทางหลีกเลี่ยง ปฏิเสธ กล่าวโทษสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ตนต้องประสบความล้มเหลว^๓ มีแนวโน้มที่จะขาดความพยายามในการทำงานให้สำเร็จด้วยตนเอง^๔ หรือเป็นผู้มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน จากเหตุผลดังกล่าวจึงพบว่าอัตมโนทัศน์ ความเชื่ออำนาจภายใน-นอกตน และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง (ตารางที่ ๑)

^๑J.S. Wiggins, K.E. Renner, G.L. Clore and R.J. Rose, The Psychology of Personality, p. 411.

^๒E.B. Hurlock, Personality Development, p. 340.

^๓S.B. Sauber, "Locus of Control and task categorization : A Study using the perceptual defense mechanism", Journal of Social Psychology, p. 356 - 363.

^๔J.P. Moursund, Learning and The Learner, p. 333.

๒. อัศวินโน้ต และ ความเชื่ออำนาจภายใน-นอกคน สามารถใช้เป็นตัวทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนร่วมกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และประถมศึกษาปีที่ ๖ สำหรับนักเรียนชายในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และประถมศึกษาปีที่ ๔ นั้น พบว่าความเชื่ออำนาจภายใน-นอกคน เพียงอย่างเดียวก็มีประสิทธิภาพพอที่จะใช้ทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($R_{\text{ชายประถม ๓}} = ๐.๗๒๔๕๕, R_{\text{ชายประถม ๔}} = ๐.๗๓๐๔๕$) การเพิ่มอัศวินโน้ตเป็นตัวทำนายร่วมกับความเชื่ออำนาจภายใน-นอกคนนั้น ค่าสหสัมพันธ์ทุกคู่เพิ่มขึ้นอย่างไม่มียนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .๐๑ ($R_{\text{ชายประถม ๓}} = ๐.๗๒๔๗๖, R_{\text{ชายประถม ๔}} = ๐.๗๔๔๕๕$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนในนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และประถมศึกษาปีที่ ๔ ได้เพียง ๐.๐๓ % และ ๒.๗๔ % ตามลำดับเท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนชายที่มีความสามารถและประสบความสำเร็จมีความเชื่ออำนาจภายในตนมากกว่านักเรียนหญิง และความเชื่ออำนาจภายใน-ตนสามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน หรือกิจกรรมอื่นที่ต้องใช้ความสามารถทางสติปัญญาได้ดีกว่าเด็กหญิง ดังผลการศึกษาของ แครนดอลล์, แคทคอฟสกี และเพรสตัน^๑ (Crandall, Katkovsky and Preston, 1962) ที่ได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับ ๓ สำหรับเด็ก หญิงนั้นการใช้อัศวินโน้ตเข้าร่วมทำนายจะช่วยให้ทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ดียิ่งขึ้น เพราะเด็กหญิงต้องการการยอมรับจากสังคมมากกว่านักเรียนชาย^๒ การที่เขาได้รับความสำเร็จทางการเรียนจะทำให้เขาได้รับการยอมรับจากสังคม และมีความเชื่อมั่นตนเองมากขึ้น

^๑V.C. Crandall, W. Katkovsky and A. Preston, "Motivation and ability Determinant of young Children's Intellectual Achievement Behavior", Child Development, 1962, 33: 343-361

^๒J.P. Moursund, Learning and The Learner, p. 341.

ส่วนชั้นประถมปีที่ ๕ และประถมปีที่ ๖ อัจฉริยะ และความเชื่ออำนาจภายในตน ใช้ร่วมกันทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ดีกว่าใช้ตัวใดตัวหนึ่งเพียงตัวเดียว เพราะในระยะนี้เด็กต้องการยอมรับจากสังคมมากยิ่งขึ้น สังคมยอมรับความสามารถ ดังนั้นเด็กที่ได้รับความสำเร็จทางการเรียนจึงเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น (ตารางที่ ๒)

๓. นักเรียนที่มีอัจฉริยะสูง และความเชื่ออำนาจภายในตนสูง จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีอัจฉริยะ และความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ดังนั้นผลการวิจัยจึงสนับสนุนสมมติฐานข้อ ๒ และ เหตุที่พบผลดังกล่าวอาจอธิบายได้ว่าทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีผลต่อการปรับตัวของบุคคล การปรับตัวของเขาจะแสดงถึงแบบแผนพฤติกรรมที่ตัวเขาเองและผู้อื่นรับรู้ตัวเขา อัจฉริยะเกิดจากการเปรียบเทียบตนเองกับบุคคลอื่นในสังคม ผู้ที่มีอัจฉริยะสูงเป็นผู้ที่ได้รับความสำเร็จในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าผู้อื่นในสังคม ดังที่เพอร์เกย์^๑ (Purkey) กล่าวว่าอัจฉริยะของเด็กเป็นแรงผลักดันเบื้องต้นที่ทำให้เด็กพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมายอันมีผลต่อพฤติกรรมทางการเรียน สอดคล้องกับเล็คคีย์^๒ (Lecky) ที่ว่าคนมีอำนาจต่อต้านและส่งเสริมการเรียนรู้ได้ ส่วนผู้ที่มีอัจฉริยะไปในทางลบ หรือมีกะแนนอัจฉริยะต่ำ จะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จต่ำ และชักจูงสิ่งสำหรับผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง เป็นผู้ที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น สามารถปรับ และชักจูงสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามที่ตนต้องการได้ เพราะประเมินจุดเด่นจุดด้อยของตนเองได้แม่นยำ มีความพยายามและใช้การตัดสินใจในการกระทำกิจกรรมอย่างมีเหตุผล เป็นขั้นเป็นตอน จึงมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนมากกว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ หรือมีความเชื่ออำนาจ

^๑W.W. Purkey, Self concept and School Achievement, p. 2

^๒P. Lecky, Self - Consistency, (New York : Island Press 1951)
cited by Hurlock, Personality Development, p. 34.

ภายนอก ซึ่งไม่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน ขอบฟ้าหาผู้อื่น ขาดความคิดริเริ่ม ขาดเหตุผลและความรับผิดชอบ ไม่มีความพยายามในการทำกิจกรรมของตน รอคอยแต่โชค เคราะห์ หรือความบังเอิญ ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าผู้ที่มีอัธมโนทัศน์ และความเชื่ออำนาจภายในตนสูง จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ หรือมีความเชื่ออำนาจภายนอก (ตารางที่ ๓)

๔. ผลการวิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างของอัธมโนทัศน์ และความเชื่ออำนาจภายใน-นอกตน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงประถมศึกษาปีที่ ๖ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และเมื่อนำค่ามัชฌิม เลขคณิตของคะแนนอัธมโนทัศน์ และความเชื่ออำนาจภายใน-นอกตนมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของนิวแมน-คูลส์ ตามตารางที่ ๖ และ ๘ ตามลำดับพบว่า

๔.๑ ค่ามัชฌิม เลขคณิตของอัธมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ประถมปีที่ ๔ และประถมศึกษา ๔ สูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ (ตารางที่ ๖)

๔.๒ ค่ามัชฌิม เลขคณิตของความเชื่ออำนาจภายใน-นอกตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ประถมปีที่ ๔ สูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ (ตารางที่ ๘)

สำหรับกลุ่มอื่นไม่พบว่ามัชฌิม เลขคณิตของอัธมโนทัศน์ และความเชื่ออำนาจภายใน-นอกตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ แต่ก็มีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะอัธมโนทัศน์และความเชื่ออำนาจภายในตนขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการเรียนรู้ของบุคคลเป็นสำคัญ ในระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น หลักสูตรที่ทางโรงเรียนจัดให้นั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ กว้างขวางขึ้น การศึกษาช่วยให้บุคคลฉลาด มีความสามารถและแก้ปัญหาได้ดีขึ้น^๑ เขาจะมองตนเองว่ามีประสิทธิภาพ มีคุณค่า สิ่งเหล่านี้ช่วยส่งเสริมให้เขามีอัธมโนทัศน์ดี ในขณะที่เดียวกันเขาก็สามารถใช้ตนเป็นเครื่องมือควบคุมสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ในชีวิตได้ดีกว่าและเชื่อว่าเขาสามารถก่อ

^๑F.G. Harvighurst, Human Development and Education (New York : Longman, 1953) cited by E.B. Hurlock, Personality Development, p.329.

พฤติกรรมให้เกิดผลตามที่เขาคต้องการได้^๑ ซึ่งเป็นสิ่งช่วยเสริมให้ความเชื่ออำนาจในตนเองสูงขึ้น

อนึ่งคำมีขนิมเลขคณิตของอัทมโนทัศน์ และความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนในระดับชั้นประถมปีที่ ๔ ประถมปีที่ ๕ และประถมปีที่ ๖ ไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในระดับ .๐๑ นั้นน่าจะ

เป็นเพราะในระดับชั้นประถมปลาย เด็กต้องเรียนรู้อาชีพการใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น โดยไม่มีพื้นฐานเดิมมาก่อนจากชั้นประถมปีที่ ๔ เช่นวิชาภาษาอังกฤษ เรขาคณิต เป็นต้น นอกจากนั้นบางคนอาจเปลี่ยนโรงเรียนใหม่ในระดับชั้นประถมปีที่ ๕ สิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ เหล่านี้อาจทำให้เด็กเกิดความไม่สบายใจ รวดกังวอล ไม่มั่นใจในตนเอง ปรับตัวยากขึ้น จึงทำให้อัทมโนทัศน์ และความเชื่ออำนาจภายในตนของทั้งสองระดับชั้นใกล้เคียงกันมาก และแนวโน้มของคะแนนของอัทมโนทัศน์ และความเชื่ออำนาจภายใน-นอกตน จะสูงขึ้น ในระดับชั้นประถม ๖ แต่ก็ยังไม่เห็นความแตกต่างชัดเจน ทั้งนี้ อาจเป็นไปได้โดยเด็กยังปรับตัวไม่ได้ดีนักหรืออีกประการหนึ่งเด็กในชั้นนี้กำลังเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งการพัฒนาการแห่งตนของเด็ก และความต้องการทางสังคมของเขาที่เพิ่มขึ้นอาจเป็นปัญหาต่อตัวเขาเอง จึงอาจทำให้นักเรียนในระดับชั้นประถมปีที่ ๔ ประถมปีที่ ๕ และประถมปีที่ ๖ มีอัทมโนทัศน์ และความเชื่ออำนาจภายในตนไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

๕. ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีอัทมโนทัศน์ ไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนหญิงมีอัทมโนทัศน์สูงกว่านักเรียนชาย ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะวัฒนธรรมทางสังคมมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็ก^๒ เนื่องจากลักษณะสังคมไทย เด็กชายเป็นที่ยอมรับยกย่องมากกว่าเด็กหญิง เด็กชายจึงมีอัทมโนทัศน์ดีกว่าเด็กหญิง และเด็กชายได้รับการอบรมให้เป็นตัวของตัวเองมากกว่า และมีเหตุผลในการตัดสินใจด้วยตนเองมากกว่าเด็กหญิง ซึ่งถูกอบรมให้เชื่อฟังผู้ใหญ่ ต้องพึ่งพาผู้อื่น เป็นตัวของตัวเองน้อย นั่นคือ

^๑J.B. Wiggins & K.E. Renner & G.L. Clore & R.J. Rose, The Psychology of Personality, p. 411.

^๒Elizabeth B. Hurlock, Personality Development, p. 293.

เด็กชายไทยได้รับการอบรมให้เป็นผู้มีความเชื่ออำนาจภายในคน มากกว่าเด็กหญิง สำหรับเด็กหญิงถึงแม้ว่าจะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่าเด็กชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และองค์ประกอบนี้จะเป็นเครื่องชี้ความสามารถของบุคคล ทำให้บุคคลนั้นรับรู้ว่าคุณภาพเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และเป็นที่ยอมรับของบุคคลก็ตาม แต่บทบาททางเพศของเด็กชายที่มีตำแหน่งทางสังคมดีกว่าเด็กหญิง ก็มีอิทธิพลยิ่งในการชดเชยให้เด็กชายมีอัธมโนทัศน์ และความเชื่ออำนาจภายในตนเท่าเทียมกับเด็กหญิงซึ่งมีระดับความสามารถสูงกว่าได้ ดังนั้นจากเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะเป็นไปได้ว่านักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีอัธมโนทัศน์ (ตารางที่ ๕) และความเชื่ออำนาจภายใน (ตารางที่ ๗) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

สำหรับการที่ผลการวิจัยขัดแย้งกับสิทธิโชค วรานุสันติกุล^๑ (๒๕๑๔) ที่พบว่าในระดับชั้นประถมปีที่ ๗ เด็กหญิงมีอัธมโนทัศน์สูงกว่าเด็กชายที่ระดับ .๐๕ นั้น ผู้วิจัยเชื่อว่่าน่าจะเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างของสิทธิโชค มีอายุอยู่ในระดับสูงกว่า และเป็นวัยที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่น เด็กหญิงมีการพัฒนาตนเร็วกว่า และมีวุฒิภาวะสูงกว่าเด็กชายในทุกด้าน^๒ ทำให้มีความคิดลึกซึ้งกว้างขวางกว่า มีความสามารถในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากกว่าเด็กชาย ดังนั้นเด็กหญิงในกลุ่มตัวอย่างของสิทธิโชคจึงมีอัธมโนทัศน์สูงกว่าเด็กชายอย่างมีนัยสำคัญ

^๑สิทธิโชค วรานุสันติกุล "การศึกษามโนภาพเดียวกับตน ความแตกต่างระหว่างตน และความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมปีที่ ๗" ปริทัศน์นิพนธ์ ๒๕๑๔.

^๒E.B. Hurlock, Personality Development, p. 29.